

UCHWAŁA NR XIX/85/2012

RADY GMINY KROŚNICE

z dnia 07.03.2012 r.

**w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz
ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2012-2017**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. nr 142 poz. 1591 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180 poz. 1493 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§1

Przyjmuje się gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2012-2017 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krośnice.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Janusz Dziekan

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XIX/85/2012
Rady Gminy Krośnice
z dnia 07 marca 2012 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2012 – 2017**

Krośnice, 2012

Spis treści

Wstęp.....	4
Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie	4
Diagnoza.....	7
Główne cele i założenia.....	8
Cele szczegółowe:	9
Cele ogólne będą realizowane przez:	9
Założenia:	9
Działania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	10
Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:	10
Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	11
Ochrona ofiar przemocy w rodzinie	12
Źródła finansowania	12
Czas realizacji	12
Realizator programu	12

Wstęp

Sięgając do literatury socjologicznej zauważamy, iż nie ma jednej definicji rodziny. Literatura ta odnosi się do wielu pojęć, jednak wszystkie one sprowadzają się do określenia rodziny jako najważniejszego środowiska w życiu człowieka, które kształtuje nie tylko osobowość, lecz także wykształca system wartości, poglądy oraz styl życia. Rodzina klasyfikowana jest jako mała grupa społeczna, grupa niezastąpiona, stanowiąca załączek szerszej społeczności. Rodzice czy opiekunowie prawni są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywiają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na zaufaniu, zrozumieniu i miłości. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, łamane są reguły, zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi, jak również oczekiwaniami społecznymi, w wyniku czego wewnątrzrodzinnie ulegają poważnym zaburzeniom.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym. Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków zapobiegania występowania postaw i zachowań aspołecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493 ze zm.) znowelizowana ustawą z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na gminy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenia poradnictwa i interwencji w przypadku jej zaistnienia, w szczególności poprzez działania edukacyjne, zapewnienie osobom dotkniętych przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Konieczność podejmowania zdecydowanych działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika również z Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.) oraz Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.).

Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc to: „Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy: psychiczną, fizyczną, seksualną i ekonomiczną.

- Przemoc fizyczna - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
- Przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
- Przemoc seksualna - wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.
- Przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.

Zjawiskiem, na które należałoby zwrócić szczególną uwagę, jest przemoc domowa. Może być ona zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Bez wątplenia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona od zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu

rodziny. Takiego, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych. Dzieci wzrastające wśród przemocy w domu są często zapomnianymi jej ofiarami. Doznają przemocy nie tylko wtedy, gdy są bezpośrednio zaniędywane przez rodziców lub opiekunów. Cierpią i są krzywdzone także wtedy, gdy są świadkami przemocy dorosłych. Doświadczenia z dzieciństwa mają wpływ na całe życie. Przemocy domowej często towarzyszy nadużywanie alkoholu. W stanie nietrzeźwości znikają mechanizmy samokontroli i zachowania mogą być nieobliczalne. Nasilają się też zachowania agresywne nawet w ludziach na ogół spokojnych i opanowanych. Świadoma kontrola nad zachowaniem zmniejsza się wraz ze wzrostem upojenia. Wzrasta natomiast często nieuzasadnione poczucie pewności siebie. Osoba nietrzeźwa nie może być partnerem do negocjacji, rozmowy czy ugody. Pijany człowiek nie jest jednak zwolniony od odpowiedzialności za własne czyny.

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do badania. Istnieje wiele mitów i stereotypów, które przyczyniają się do pogłębiania tego problemu. Panuje pogląd, że przemoc dotyczy tylko rodzin z tzw. marginesu społecznego i jest związana wyłącznie z alkoholem. Drugim problem jest stereotyp, że w sprawy rodzinne nie można się wtrącać. Natomiast skalę występowania zjawiska obrazują następujące liczby:

- 64 % Polaków zna w swoim otoczeniu takie rodziny, o których słyszeli lub wiedzą, że dochodzi do nich do różnych form przemocy,
- 52 % badanych osób twierdzi, że zna rodziny, w których dochodzi do przemocy psychicznej,
- 44 % badanych poznała rodziny, w których dochodziło do przemocy fizycznej,
- 26 % kojarzy rodziny, w której występuje przemoc ekonomiczna,
- 9 % badanych spotkała się z rodzinami, w których pojawia się przemoc seksualna,
- 11 % osób jest krzywdzonych wielokrotnie w rodzinie.¹

Ofiara przemocy potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana. Wielu ofiarom udaje się samodzielnie przeciwstawić sprawcy, większość jednak potrzebuje pomocy innych. W związku z tym niezbędna jest współpraca i integracja wielu podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Pozwoli to na profesjonalne udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie oraz oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

---

¹ Źródło: Informator dla świadka przemocy w rodzinie, Warszawa 2010, opracowany przez Fundację Meder

Diagnoza

Diagnoza zastałej sytuacji poprzedziła stworzenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Gmina Krośnice liczy 8163 osoby, w tym – 4070 kobiet oraz 4093 mężczyzn.² Swoim zasięgiem obejmuje 22 sołectwa. Placówki oświatowe w gminie Krośnice, to:

1. Zespół Szkół i Przedszkola w Krośnicach,
2. Zespół Szkół im. Piastów Śląskich Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Bukowicach,
3. Zespół Szkół im. Edmunda Bojanowskiej w Kuźnicy Czeszyckiej.

Do wyżej wymienionych placówek oświatowych uczęszcza 1018 uczniów, w tym do:

- przedszkola 117 uczniów,
- szkoły podstawowej 632 uczniów,
- gimnazjum 269.³

Ilość wypełnionych Niebieskich Kart w latach:	
2010	2011
31	26

Ilość ofiar przemocy domowej w latach:	
2010	2011
22	20

Ilość przestępstw popełnionych przez mieszkańców gminy Krośnice (ogółem) w latach:	
2010	2011
168	153

Ilość przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie zamieszkałe na terenie gminy Krośnice ogółem w latach:	
2010	2011

² Dane na dzień 07 lutego 2012 r.

³ Dane na rok szkolny 2011/2012

0	1
----------	----------

Ilość zgłoszonych osób nadużywających napoje alkoholowe w latach:	
2010	2011
23	27

Ilość osób nadużywających alkohol skierowanych do przymusowego leczenia w latach:	
2010	2011
	8

Ilość osób doprowadzonych do KPP Milicz do wytrzeźwienia z gminy Krośnice w roku ubiegłym:	
2011	
14	

Ilość wszczętych postępowań dotyczących znęcania się nad rodziną w roku ubiegłym:	
2011	
4	

Ilość nietrzeźwych sprawców przemocy domowej w roku ubiegłym:	
2011	
17	

Ilość interwencji w stosunku do osób nietrzeźwych w roku ubiegłym:	
2011	
54⁴	

Główne cele i założenia

⁴ Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez KPP Milicz

Celem programu jest tworzenie warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Rozwój współpracy w zakresie budowy spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Koordynacja działań lokalnych podmiotów wobec zjawiska przemocy.
3. Podnoszenie świadomości społeczeństwa oraz różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie w zakresie skali i możliwości przeciwdziałania temu problemowi.
4. Zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc, a w szczególności zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
5. Nawiązanie współpracy z kościołami i przeprowadzenie wykładów na temat przemocy w rodzinie w ramach nauk przedmażeńskich.
6. Edukacja dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie z trudnymi emocjami, stresem, rozwiązywaniem konfliktów w ramach profilaktyki przemocy rodzinnej.

Cele ogólne będą realizowane przez:

1. Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.
3. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.
4. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
5. Oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie.

Założenia:

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.

5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
6. Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
7. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu ofiary i decyzjach, jakie podejmuje, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

Działania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Powołanie koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie-określenie systemu współpracy poszczególnych instytucji w zakresie przemocy domowej.
2. Wypracowanie modelu interwencji i strategii postępowania w poszczególnych przypadkach.
3. Podnoszenie kwalifikacji pracowników w dziedzinie zjawiska przemocy w rodzinie.
4. Prowadzenie działalności edukacyjnej i profilaktycznej skierowanej do dzieci i młodzieży promującej rozwiązywanie konfliktów bez przemocy.
5. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych w skład, których wchodzi przedstawiciele:
  - jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
  - gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
  - Policji
  - oświaty,
  - ochrony zdrowia.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład zespołu oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w szczególności przez:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,

4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół interdyscyplinarny stworzy grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

1. opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
2. monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
3. dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Szerokie ujęcie zapobiegania przemocy w rodzinie wyznacza cztery podstawowe nurty działań kierowanych do różnych grup odbiorców:

1. działania uprzedzające: diagnozujące, informacyjne, edukacyjne kierowane do ogółu społeczeństwa,
2. działania interwencyjne: opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie,
3. działania wspierające: psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie,
4. działania korekcyjno - edukacyjne: kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

Działania te będą realizowane poprzez:

1. udostępnienie do publicznej wiadomości informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie,
2. przystąpienie do Ogólnopolskiego Porozumienia Osób, Instytucji i Organizacji Pomagających Ofiarom Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”,
3. stosowanie procedury „Niebieska Karta”,

4. realizacja programów i przedsięwzięć profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania agresji w szkołach podstawowych i gimnazjach gminnych oraz świetlicy profilaktycznej,
5. uruchomienie punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy
6. rozwój sieci instytucji wspierających ofiary przemocy – w szczególności konsultacje psychologiczne.

Ochrona ofiar przemocy w rodzinie

1. Kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.
2. Monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy.

Przewiduje się rozwój sieci instytucji wspierających ofiary przemocy w rodzinie. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy rozpocznie się spotkaniem wszystkich instytucji i osób zaangażowanych w program, w trakcie którego zostaną omówione role i zadania poszczególnych partnerów programu działających na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.

Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki własne gminy oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

Czas realizacji

Realizacja działań zawartych w programie nastąpi w przeciągu kilku lat. Będzie miała charakter ciągły i będzie poddawana ewaluacji, która pozwoli na udoskonalenie kierunków zamierzonych działań.

Realizator programu

Interdyscyplinarny zespół do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy udziale Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnicach.

Przewodniczący Rady Gminy

Janusz Dziekan